

כי לדברי הכל הנותן סלע ליטול שקל חייב להוסיף קלבון אחד עבור השקל שהוא נותן להקדש בתורת מחצית השקל. כי היות והוא נותן לשולחני של הקדש סלע במקום שקל, צריך הוא להוסיף קלבון אחד ל"הכרע".

וקלבון אחד נוסף הוא צריך ליתן עבור השקל שהוא נוטל.

כיון שהוא נוטל מן ההקדש עודף שקל, שוב צריך הוא להכריע להקדש על שקל זה, כדי שלא יבא לידי מעילה, שמא שקל זה יתר הוא קצת.

על דעתיה דרב [לדעתו של רב] דאמר שאפילו לתנא קמא צריך במקרה של קבלת עודף מהקדש ב' קולבנות, אם כן לרבי מאיר במקרה שכזה שלשה קולבנות נינהו.

כיון שלדעתו צריך ליתן גם קלבון מן התורה, ככל הנותן מחצית השקל בלא החלפה.

וכן כי אתא רבי ירמיה רב שמואל בר רב יצחק אמרו כן בשם רב, דשלשה קולבנות אינון לרבי מאיר:

אחד לשקל שהוא נותן. ואחד לשקל שהוא נוטל. ואחד לדבר תורה.

וכאשר שני אנשים שוקלים שקל שלם אחד, הם צריכים להוסיף עליו שני קלבנות, קלבון לכל אחד, שהתחייבו בו דבר תורה.

שנינו במשנתנו: נתן סלע כדי ליטול עודף שקל — חייב שני קולבנות.

אמר רבי אלעזר: משנתנו — אליבא דרבי מאיר היא, שלפיו ב' קולבנות הוא חייב כאן:

אחד לשקל שהוא נותן, שהרי בידו היה סלע, והחליפו אצל ההקדש, וצריך ליתן להכרע קלבון אחד כדי שלא יפסיד ההקדש בפריטת הסלע לשני שקלים.

וקלבון אחד הוא צריך ליתן לדברי תורה. שכל השוקל מחצית השקל צריך להוסיף קלבון גם בלי החילוף, וכמו שנתבאר.

ואילו לתנא קמא די בקלבון אחד, עבור החילוף.⁽²⁵⁾

ואם כן, משנתנו שחייבה את הנותן סלע כדי ליטול עודף שקל בשני קולבנות — רבי מאיר היא.

ורב אמר: זה ששנינו הנותן סלע כדי ליטול עודף שקל חייב שני קלבנות — דברי הכל הוא.

פטור מקלבון. ואם דין הוספת הקלבון היה מן התורה לא היו מקילין בזה.

וקשה, הא רבי מאיר סבירא ליה שחייב קלבון מן התורה הוא, ואף על פי כן סבירא ליה שהכהנים אינם מוסיפין קלבון. דהא אמרינן "מתניתא רבי מאיר היא".

אולם לגירסת הגר"א, שגרס "מאי טעמא דרבי מאיר", אין הכרח שרבי מאיר מודה לדין

הקדוש ברוך הוא מהו שיעור הזיקוק של הכסף הנצרך לקיום מצות מחצית השקל. ומטעם זה מחייב רבי מאיר להוסיף קלבון על השקלים שלנו, שאינם מזוקקים דיים.

25. במנחת חינוך [מצוה ק"ה] הוכיח שהוספת הקלבון לרבנן היא מדרבנן, כדחזינן דפטרו את הכהנים מלהוסיף קלבון. וכן השוקל עבור חבירו